

Plan funkcjonowania i rozwoju Biblioteki Publicznej w Dobrej 2021

1. Wstęp

Biblioteki publiczne, podobnie jak inne instytucje działające w społeczeństwie i służące jego członkom, realizują określone funkcje społeczne wynikające m. in. z szeroko rozumianej roli kulturowej, oświatowej, edukacyjnej. Biblioteki są częścią układu społecznego i dlatego podlegają nieustannym przeobrażeniom. Na ich organizację, zakres i sposób działania wpływają przemiany cywilizacyjne, technologiczne, ekonomiczne.

Biblioteki powinny dążyć do zaspokajania potrzeb wszystkich grup użytkowników. Są jednymi z niewielu instytucji w lokalnych środowiskach, które są dostępne dla wszystkich, bez względu na osiągnięty dochód, zawód, wykształcenie, pochodzenie, płeć i zdolności. Utrzymywane przez lokalne samorządy są z natury rzeczy nastawione na realizację zadań lokalnych-funkcjonują w lokalnych środowiskach, obsługują lokalne społeczności oraz gromadzą lokalne materiały. Ich publiczny i użytkowy charakter sprawia, że odwiedzane są przez lokalną społeczność, która ma możliwość nawiązania lub utrwalenia lokalnych kontaktów, a to służy lepszej integracji.

2. Założenia projektu

Biblioteka powinna ożywić środowisko czytelnicze, proponując bogaty program działań kulturalnych i oświatowych. Misją biblioteki ma być efektywne zaspokajanie potrzeb i oczekiwań aktualnych i potencjalnych użytkowników placówki bibliotecznej gminy Dobra. Jest też oczywiste, że wymóg efektywności może być spełniony jedynie wówczas, gdy biblioteka będzie dysponowała odpowiednimi siłami i środkami.

Chciałabym, aby biblioteka była nie tylko miejscem spotkań czytelnika z książką ale i czytelnika z czytelnikiem. Chcę im pomóc we wzmacnianiu środowiskowej integracji poprzez udostępnienie różnych kanałów informacji, transferu wiedzy i doświadczeń- dzięki temu będą mogli dostrzec, że są silniejsi, że jest ich więcej, że mają podobne problemy, z którymi mogą się skutecznie zmierzyć.

3. Cele strategiczne

- 3.1. Promocja książki i czytelnictwa. Rozszerzenie liczby czytelników grupy wiekowej 19- 30 lat.
- 3.2. Komputerowe opracowanie zbiorów, uruchomienie wypożyczalni internetowej.
- 3.3. Pozyskanie środków na dodatkową działalność z grantów i projektów.
- 3.4. Rozszerzenie oferty usług kulturalnych, edukacyjnych i informacyjnych w aspekcie potrzeb, zainteresowań, preferencji i wieku użytkowników biblioteki. Rozszerzenie oferty dla dzieci, młodzieży i seniorów.
- 3.5. Modernizacja lokalu bibliotecznego (czytelnia).

Cele operacyjne

Do realizacji celów strategicznych biblioteka będzie dążyła poprzez osiągnięcie kolejnych celów operacyjnych:

1. Stworzenie przyjaznego otoczenia we wszystkich pomieszczeniach biblioteki.
2. Stworzenie możliwości wzajemnych konsultacji bibliotekarzy i użytkowników w celu doskonalenia pracy biblioteki zgodnie z ich potrzebami.
3. Zapewnienie odpowiedniej infrastruktury i wdrażanie nowoczesnych technologii w pracy biblioteki.
4. Promowanie działalności i usług bibliotecznych.
5. Monitorowanie poziomu wykorzystania zbiorów i trafności zakupów.
6. Tworzenie nowej oferty i poszerzanie działań biblioteki.
7. Realizacja programów edukacyjnych biblioteki.
8. Promocja czytelnictwa w grupie osób w wieku 60+.
9. Kształtowanie potrzeby kontaktu z książką wśród dzieci w wieku przedszkolnym.
10. Promocja czytelnictwa w grupie osób w wieku 20-60 lat.
11. Kształtowanie potrzeby kontaktu z książką wśród dzieci i młodzieży.

3.1. Promocja książki i czytelnictwa. Rozszerzenie liczby czytelników grupy wiekowej 19- 30 lat.

Biblioteka poza typowo bibliotekarską działalnością i pracą z czytelnikiem musi podjąć kroki zmierzające do promocji biblioteki i czytelnictwa w grupie wiekowej 19- 30 lat, gdyż w tej grupie jest najmniej zapisanych użytkowników biblioteki.

Należy skupić się na budowaniu identyfikacji z biblioteką osób w wieku 19-30 lat. Konieczne jest stworzenie w tej grupie wiekowej obrazu biblioteki jako źródła potrzebnych informacji, co może przyczynić się do wzrostu czytelnictwa w tej grupie wiekowej.

Osoby w wieku 19- 30 lat to często rodzice dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Jeżeli ich przekonamy do konieczności odwiedzania biblioteki, to prawdopodobnie wezmą ze sobą dzieci. To przyczyni się do wzrostu uczestnictwa w kulturze dzieci w wieku przedszkolnym, kształtowania nawyków czytelniczych, przygotowania do odbioru dzieła, literackiego i dzieła sztuki. Promocja czytelnictwa w tej grupie wiekowej może odbywać się poprzez:

- akcje społeczne, kampanie promocyjne i programy autorskie skierowane do rodziców, zachęcające do czytania dzieciom, akcje wspólnego czytania, wystawy tematyczne prezentujące autorów i książki dla dzieci
- spotkania z autorami książek dla dzieci
- konkursy plastyczne dla przedszkolaków na bazie czytanych książek
- akcje i spotkania autorskie promujące zdrowy styl życia
- rozwijanie bazy usług internetowych biblioteki
- współpraca z organizacjami społecznymi i bibliotekami powiatowymi oraz wojewódzkimi

3.2. Komputerowe opracowanie zbiorów, uruchomienie wypożyczalni internetowej.

Biblioteka Publiczna w Dobrej ma jedno stanowisko komputerowe z zainstalowanym Systemem Informatycznej Obsługi Biblioteki SOWA, który jest użytkowany w większości bibliotek publicznych.

Proces informatyzacji bibliotek jest czasochłonny i pracochłonny. Tworzenie własnego katalogu komputerowego to konieczność uzupełniania systemu dużą ilością danych. Dopiero po przygotowaniu komputerowego katalogu możliwe jest uruchomienie wypożyczalni i prowadzenie dalszych prac komputerowych. Stąd realizacja takiego projektu odbywa się etapowo.

I etap - to wdrożenie Modułu Podstawowego czyli programu katalogowania i informacyjno – wyszukiwawczego, który umożliwia katalogowanie zbiorów, wyszukiwanie informacji poprzez indeksy (alfabetyczny, wg tytułów, nazwisk autorów, symboli UKD, sygnatur, nr inwentarzowych, haseł przedmiotowych tworzonych dla potrzeb konkretnej biblioteki). Drukowane są także karty katalogowe i naklejki identyfikacyjne z kodami kreskowymi, które są niezbędne do uruchomienia komputerowych wypożyczeń.

II etap - wdrożenie oprogramowania obsługującego komputerową wypożyczalnię, a obejmującego Moduł Obsługi Wypożyczalni oraz Moduł Statystyk Pracy

Wypożyczalni. Moduły te służą do szybkiej identyfikacji książek i czytelników, przy czym wykorzystany jest system kodów kreskowych

III etap- komputeryzacji biblioteki tj. udostępnianie katalogu biblioteki w Internecie, a także wdrożenie modułu rezerwowania i zamawiania wskazanych pozycji katalogowych przez Internet.

3.3. Pozyskanie środków na dodatkową działalność z grantów i projektów.

Współczesna biblioteka nie ogranicza się tylko do wypożyczania książek, w bibliotekach podejmowanych jest wiele aktywności, jednak aby były one atrakcyjne i przyciągały nowych czytelników potrzebne są odpowiednie fundusze. Pojawia się pytanie, skąd pozyskać pieniądze dla biblioteki na dodatkowe działania?

Najpopularniejsze programy finansowane ze środków publicznych to Edukacja kulturalna, Kultura dostępna, Promocja czytelnictwa, Partnerstwo dla książki czy Kultura – Interwencje.

Na programy warto patrzeć niestandardowo i szukać środków finansowych, które nie tylko wspierają działania bibliotekarzy, imprezy czy infrastrukturę biblioteki, ale także szkolenia wszelkich grup społecznych, integrację społeczną. Warto pamiętać o programach, które wspierają wsie. Każdy z nich może okazać się ciekawy dla nas lub instytucji współpracującej z nami.

3.4. Rozszerzenie oferty usług kulturalnych, edukacyjnych i informacyjnych w aspekcie potrzeb, zainteresowań, preferencji i wieku użytkowników biblioteki. Rozszerzenie oferty dla dzieci, młodzieży i seniorów (grupa 60+).

Seniorzy w gronie użytkowników bibliotek publicznych stanowią grupę szczególną, bo wymagającą bardziej indywidualnego podejścia i zainteresowania. Nierzadko wśród nich są osoby schorowane, dysfunkcyjne, co wynika po prostu z podeszłego wieku. Z myślą o seniorach powstał Klub Seniora w Dobrej, z którym dobra biblioteka nawiązała współpracę i zamierza ją kontynuować. Placówki biblioteczne podejmują ciekawe inicjatywy, dzięki którym osoby starsze mogą zachować sprawność, aktywność fizyczną, a przede wszystkim umysłową.

Teraźniejsi seniorzy, jeśli w okresie swojej aktywności życiowej, zawodowej i społecznej mieli kontakt z książką, czasopiśmem, przychodzili do biblioteki, to będąc na emeryturze także chętnie czytają i kontaktują się ze "swoją" biblioteką. Traktują bardzo osobiście, nie tylko jako miejsce, gdzie wypożycza się książki, ale gdzie spotykają się z życzliwością i zainteresowaniem, gdzie zostaną wysłuchani, a ich problemy zrozumiane.

Wyjątkowo dla seniorów można by uruchomić "książkę na telefon" i bezpłatnie dostarczać swoim czytelnikom-seniorom książki, które znajdują się w zbiorach naszej

biblioteki. Zamówione książki dostarczałyby bibliotekarki. Byłaby to też okazja do bardziej indywidualnego kontaktu z czytelnikiem starszym, który z niecierpliwością czeka na pojawienie się kogoś, kto dotrzyma mu towarzystwa choć przez chwilę.

Potrzeby osób starszych, nierzadko schorowanych są dostrzegane, a placówki biblioteczne starają się wychodzić im naprzeciw. Tu warto wspomnieć o dostępności książek drukowanych dużą czcionką. Osoby starsze bardzo często zwracają uwagę na wielkość i wyrazistość druku. W zasobach biblioteki co prawda są tego typu publikacje, ale jest ich zaledwie kilkanaście tytułów, należałoby zakupić więcej takich pozycji.

Dzięki aktywnej działalności bibliotek publicznych seniorzy czują się potrzebni i akceptowani. Akceptacja i życzliwe słowa zainteresowania płynące w ich kierunku ze strony bibliotekarek są bardzo ważne, pełnią one bowiem rolę terapeutyczną i umacniają więzi międzyludzkie lokalnego środowiska.

A co z dziećmi i młodzieżą, którzy rzadko zaglądają do biblioteki, ewentualnie, jeśli muszą wypożyczyć lekturę. W obecnych czasach świat wirtualny dominuje nad tym realnym, niełatwo oderwać młodzież od laptopów i smartfonów. W Internecie wszystko jest szybsze, łatwiejsze i wygodniejsze. Może to dlatego młodzież stanowi najmniejszą grupę wiekową wśród osób korzystających z bibliotek? Trzeba znaleźć sposób, aby to zmienić.

Dobrym pomysłem byłyby spotkania z klasami szkolnymi. Podczas tych spotkań można porozmawiać z młodzieżą o tym, co ich aktualnie interesuje, co robią po szkole. Zaprosić też na spotkania przez ogłoszenia. Działania, które należy podjąć to:

- współpraca z organizacjami społecznymi
- akcje społeczne, kampanie promocyjne i programy autorskie zachęcające do czytania
- spotkania z twórcami
- organizacja plenerów artystycznych dla młodzieży o tematyce regionalnej i wystaw poplenerowych
- konkursy adresowane dla poszczególnych przedziałów wiekowych dzieci i młodzieży
- wystawy tematyczne związane z książką i wydarzeniami okolicznościowymi
- ferie i wakacje z biblioteką
- współpraca z bibliotekami szkolnymi.

3.5. Modernizacja lokalu bibliotecznego (czytelnia).

Pomieszczenia biblioteczne to wizytówka biblioteki. Aby przyciągnąć czytelnika do biblioteki należy zadbać o jej wygląd, o to by wystrój był przyjazny, miły, kolorowy, by zaskakiwał czytelnika. Biblioteka powinna funkcjonować jako miejsce

nowoczesne, przyjazne, otwarte i spełniające oczekiwania wielu grup społecznych. Biblioteka to miejsce pracy i spotkań dla wielu środowisk w tym młodzieży i seniorów, a także osób niepełnosprawnych i wykluczonych.

W Bibliotece Publicznej w Dobrej została wyremontowana wypożyczalnia, odmalowano ściany, na podłodze ułożono nową wykładzinę, stare regały zastąpiono nowymi. Wydzielono również kącik dla najmniejszych użytkowników biblioteki, w którym oprócz kolorowych książek na półkach czekają na nich stolik i krzeselka, przybory do rysowania, zabawki i pluszaki. Teraz przyszła kolej na pomieszczenie czytelní, która wymaga odświeżenia, należy zakupić nowe regały i wykładzinę na podłogę.

Opracowała:

Ewelina Świeża

Zatwierdzone
30-04-2021

BURMISTRZ
DOBREJ
Tadeusz Gebler